

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

142

Υλη: Όλη

Γ' Λυκείου

Ον/μο:.....

6-05-12

Θετ-Τεχν. Κ

ΖΗΤΗΜΑ 1⁰

A.1 α) Έστω το πολυώνυμο

$$P(x) = \alpha_n x^n + \alpha_{n-1} x^{n-1} + \dots + \alpha_1 x + \alpha_0 \text{ και } x \in R.$$

Να δείξετε ότι $\lim_{x \rightarrow x_0} P(x) = P(x_0)$.

(Μov. 5)

β) Έστω η ρητή συνάρτηση $f(x) = \frac{P(x)}{Q(x)}$,

$x_0 \in R$ με $Q(x_0) \neq 0$. Να δείξετε ότι $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = \frac{P(x_0)}{Q(x_0)}$.

(Μov. 3)

A.2. Πότε το σημείο $A(x_0, f(x_0))$ ονομάζεται σημείο καμπής της γραφικής παράστασης της f ;

(Μov. 3)

A.3 .Τι ονομάζεται ορισμένο ολοκλήρωμα της συνεχούς συνάρτησης f από το α στο β ;

(Μov. 4)

B. Να χαρακτηρίσετε με Σωστό (Σ) ή Λάθος (Λ) τις προτάσεις :

α. Ο αριθμός $z = (3 + 5i)^{10} + (3 - 5i)^{10}$ είναι πραγματικός

Σ Λ

β. Αν για κάθε x κοντά στο 2 ισχύει $h(x) \leq f(x) \leq g(x)$,

$$\lim_{x \rightarrow 2} g(x) = 8 \text{ και } \lim_{x \rightarrow 2} h(x) = -6, \text{ τότε } -6 \leq \lim_{x \rightarrow 2} f(x) \leq 8$$

Σ Λ

γ. Η συνάρτηση $f(x) = ax^3 + bx^2 + cx + d$ με $a, b, c, d \in R$ και $a \neq 0$ έχει πάντα ένα σημείο καμπής .

Σ Λ

$$\delta. \int_{\frac{2\pi}{3}}^{\frac{4\pi}{3}} \ln(1 - \eta \mu^2 x) dx = 2 \int_{\frac{2\pi}{3}}^{\frac{4\pi}{3}} \ln \sigma \nu x dx$$

Σ Λ

(Μov. 2x4=8)

Γ. Σχεδιάστε μια οποιαδήποτε γραφική παράσταση f που έχει πεδίο ορισμού $A=[0,2]$, είναι συνεχής στο $(0,2)$, παίρνει τις τιμές 0 και 2, αλλά δεν παίρνει την τιμή 1.

(Μov. 2)

ΖΗΤΗΜΑ 2^ο

Έστω η συνάρτηση $f(x) = \sqrt{x} \cdot \ln x$, $x > 0$

- i) Να μελετήσετε την f ως προς τη μονοτονία (Mov. 6)
- ii) Να βρείτε τα ακρότατα της f (Mov. 5)
- iii) Να βρείτε την εξίσωση της εφαπτομένης της C_f στο σημείο που παρουσιάζει καμπή . (Mov. 6)
- iv) Να υπολογίσετε το εμβαδόν E του χωρίου που περικλείεται από τη C_f και τις ευθείες με εξισώσεις $y=0$, $x=1$, και $x=e$ (Mov. 8)

ΖΗΤΗΜΑ 3^ο

A. Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = \sqrt{4+x^2} + ax + \beta$ $a, \beta \in R$ της οποίας η γραφική παράσταση έχει ασύμπτωτη στο $+\infty$ την ευθεία $y=2x$

- α. Να βρείτε τα a και β (Mov. 5)
- β. Αν $a=1$ και $\beta=0$

- i) Να υπολογίσετε το ολοκλήρωμα $I = \int_0^1 \frac{2x}{(f(x) - x)^2} dx$ (Mov. 5)

- ii) Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση

$$g(x) = \int_0^x f(t) dt + \int_0^{-x} f(t) dt - x^2 + 2012, \quad x \in R \text{ είναι}$$

σταθερή και να βρείτε τον τύπο της . (Mov.5)

B. Έστω z_1, z_2 οι ρίζες της εξίσωσης $az^2 + \beta z + \gamma = 0$, όπου $a, \beta, \gamma \in R$ για τους οποίους ισχύει $\beta^2 = 2\alpha\gamma \neq 0$

- i) Να αποδείξετε ότι z_1, z_2 δεν είναι πραγματικοί αριθμοί (Mov. 2)
- ii) Να δείξετε ότι $z_1^2 + z_2^2 = 0$ (Mov. 3)
- iii) Να αποδείξετε ότι οι εικόνες των ριζών z_1, z_2 και η αρχή των αξόνων ορίζουν τρίγωνο ορθογώνιο και ισοσκελές (Mov. 3)
- iv) Να βρείτε το ελάχιστο της παράστασης $f(z) = |z - z_1| + |z - z_2|$, $z \in C$ (Mov. 2)

ΖΗΤΗΜΑ 4⁰

A. Έστω f παραγωγίσιμη και κοίλη συνάρτηση στο διάστημα

$$[a, \beta] \text{ και } g(x) = \int_a^x f(t)dt - (x-a) \cdot \frac{f(x) + f(a)}{2}, x \in [a, \beta]$$

i) Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση g είναι παραγωγίσιμη στο $[a, \beta]$ **(Μον. 3)**

ii) Να βρείτε την παράγωγο της g **(Μον. 3)**

iii) Να αποδείξετε ότι η g είναι γνησίως αύξουσα **(Μον. 4)**

iv) Να αποδείξετε ότι $\int_a^\beta f(x)dx > (\beta - \alpha) \cdot \frac{f(\alpha) + f(\beta)}{2}$ **(Μον. 2)**

B. Δίνεται η δύο φορές παραγωγίσιμη συνάρτηση $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$

για την οποία ισχύει : $f^2(x+3) + 9 \leq 6f(4x^2 - 3x + 3), x \in \mathbb{R} .$

Να αποδείξετε ότι :

i) $f(3)=3$ και $f(4)=3$ **(Μον.3)**

ii) Η f δεν είναι αντιστρέψιμη **(Μον.2)**

iii) Η f' δεν είναι αντιστρέψιμη **(Μον.4)**

iv) Η εξίσωση $f''(x)=0$ έχει μία τουλάχιστον ρίζα στο \mathbb{R} **(Μον.4)**

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

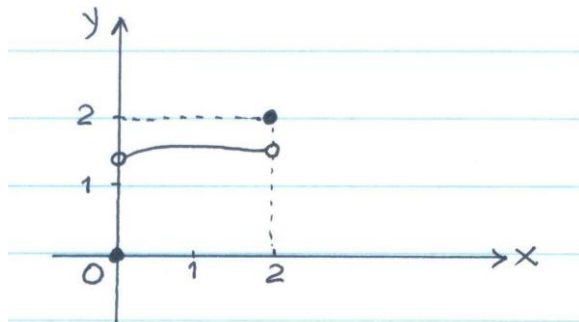
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ(ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ)

ΖΗΤΗΜΑ 1⁰

Α.1. Θεωρία Α.2. Θεωρία Α.3. Θεωρία

Β. $\alpha \rightarrow \Sigma$ $\beta \rightarrow \Lambda$ $\gamma \rightarrow \Sigma$ $\delta \rightarrow \Lambda$

Γ.

ΖΗΤΗΜΑ 2⁰

i.) Είναι $f'(x) = (\sqrt{x} \cdot \ln x)' = \frac{1}{2\sqrt{x}} \ln x + \sqrt{x} \cdot \frac{1}{x} = \frac{\ln x}{2\sqrt{x}} + \frac{1}{\sqrt{x}} = \frac{\ln x + 2}{2\sqrt{x}}$

Αν $f'(x) \geq 0 \Leftrightarrow \frac{\ln x + 2}{2\sqrt{x}} \geq 0 \Leftrightarrow \ln x + 2 \geq 0 \Leftrightarrow \ln x \geq -2 \Leftrightarrow x \geq e^{-2}$

Το πρόσημο της f' και η μονοτονία της f φαίνονται στον πίνακα :

x	0	e^{-2}	$+\infty$
f'		-	+
f		↘	↗

ii.) Η f έχει ελάχιστο στο e^{-2} το $f(e^{-2}) = \sqrt{e^{-2}} \cdot \ln e^{-2} = \frac{1}{e} \cdot (-2) = -\frac{2}{e}$

iii.) Είναι $f''(x) = \left(\frac{\ln x + 2}{2\sqrt{x}} \right)' = \frac{\frac{1}{x} \cdot 2\sqrt{x} - (\ln x + 2) \cdot 2 \cdot \frac{1}{2\sqrt{x}}}{(2\sqrt{x})^2} = -\frac{2}{3}$

$$= \frac{2}{\sqrt{x}} - \frac{\ln x + 2}{\sqrt{x}} = -\frac{\ln x}{4x\sqrt{x}}$$
 με ρίζα την $x=1$, θέση σ.κ.

Η εφαπτομένη στο $x_0=1$ είναι $y - f(1) = f'(1)(x - 1)$ δηλ. $y = 1(x - 1)$

δηλ. $\varepsilon : y = x - 1$

$$\begin{aligned}
 \text{iv) } E &= \int_1^e |f(x)| dx = \int_1^e |\sqrt{x} \cdot \ln x| dx = \int_1^e \sqrt{x} \cdot \ln x \cdot dx = \int_1^e x^{\frac{1}{2}} \cdot \ln x \cdot dx = \\
 &= \frac{2}{3} \int_1^e (x^{\frac{3}{2}})' \cdot \ln x dx = \frac{2}{3} \left[x^{\frac{3}{2}} \cdot \ln x \right]_1^e - \frac{2}{3} \int_1^e x^{\frac{3}{2}} \cdot \frac{1}{x} dx = \frac{2}{3} e^{\frac{3}{2}} - \frac{2}{3} \int_1^e x^{\frac{1}{2}} dx = \\
 &= \frac{2}{3} \cdot e^{\frac{3}{2}} - \frac{2}{3} \cdot \frac{2}{3} \left[x^{\frac{3}{2}} \right]_1^e = \frac{2}{3} e^{\frac{3}{2}} - \frac{4}{9} (e^{\frac{3}{2}} - 1) = \frac{2}{3} e^{\frac{3}{2}} - \frac{4}{9} e^{\frac{3}{2}} + \frac{4}{9} = \frac{2}{9} e^{\frac{3}{2}} + \frac{4}{9}
 \end{aligned}$$

ΖΗΤΗΜΑ 3⁰

A. α) Η $y=2x$ θα είναι ασ. της C_f στο $+\infty$ αν $\lim_{x \rightarrow +\infty} [f(x) - 2x] = 0$

$$\begin{aligned}
 \text{είναι : } \lim_{x \rightarrow +\infty} [f(x) - 2x] &= \lim_{x \rightarrow +\infty} (\sqrt{4+x^2} + \alpha x + \beta - 2x) = \\
 &= \lim_{x \rightarrow +\infty} \left[\sqrt{4+x^2} + (\alpha - 2)x + \beta \right] = \lim_{x \rightarrow +\infty} \left[x \left(\sqrt{\frac{4}{x} + 1} + \alpha - 2 + \frac{\beta}{x} \right) \right] = \\
 &= (+\infty)(\alpha - 1) \text{ και επειδή το θέλουμε πραγματικό αριθμό πρέπει} \\
 &\text{κατ' αρχήν να είναι } \alpha = 1.
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{Τότε : } \lim_{x \rightarrow +\infty} [f(x) - 2x] &= \lim_{x \rightarrow +\infty} (\sqrt{4+x^2} + x + \beta - 2x) = \\
 &= \lim_{x \rightarrow +\infty} (\sqrt{4+x^2} - x + \beta) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \left[\sqrt{x^2 + 4} - (x - \beta) \right] = \\
 &= \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^2 + 4 - (x - \beta)^2}{\sqrt{x^2 + 4} + x - \beta} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2\beta x + 4 - \beta^2}{\sqrt{x^2 + 4} + x - \beta} = \\
 &= \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x \left(2\beta + \frac{4 - \beta^2}{x} \right)}{x \left(\sqrt{1 + \frac{4}{x^2}} + 1 - \frac{\beta}{x} \right)} = \frac{2\beta + 0}{2} = \beta \in \mathbb{R} \text{ οπότε πρέπει } \beta = 0
 \end{aligned}$$

β) i) είναι : $I = \int_0^1 \frac{2x}{(f(x) - x)^2} dx = \int_0^1 \frac{2x}{(\sqrt{4+x^2} + x - x)^2} dx =$

$$\int_0^1 \frac{2x}{4+x^2} dx = \int_0^1 \frac{(4+x^2)'}{4+x^2} dx = \left[\ln(4+x^2) \right]_0^1 = \ln 5 - \ln 4 = \ln \frac{5}{4}$$

ii) Η f είναι συνεχής στο \mathbb{R} ως πράξεις συνεχών, το $0 \in \mathbb{R}$

οπότε οι συναρτήσεις $\int_0^x f(t)dt$ και $\int_0^{-x} f(t)dt$ είναι παραγ.

στο \mathbb{R} . Έχουμε λοιπόν :

$$g'(x) = f(x) + f(-x)(-x)' - 2x = f(x) - f(-x) - 2x =$$

$$= \sqrt{4+x^2} + x - \sqrt{4+(-x)^2} - (-x) - 2x = 2x - 2x = 0 \quad \forall x \in \mathbb{R}$$

Άρα $g(x) = c$ (1). Από τη δοθείσα ισότητα είναι :

$$g(0) = \int_0^0 f(t)dt + \int_0^0 f(t)dt - 0^2 + 2012 = 2012.$$

Από την (1) $\Rightarrow g(0) = c$ οπότε $c = 2012$.

Άρα $g(x) = 2012$

B. i) Η $\alpha z^2 + \beta z + \gamma = 0$ έχει $\Delta = \beta^2 - 4\alpha\gamma = 2\alpha\gamma - 4\alpha\gamma = -2\alpha\gamma = -\beta^2 < 0$ άρα έχει ρίζες μιγαδικές συζυγείς.

ii) Έχουμε $z_1^2 + z_2^2 = (z_1 + z_2)^2 - 2z_1z_2 = \left(-\frac{\beta}{\alpha}\right)^2 - 2\frac{\gamma}{\alpha} = \frac{\beta^2}{\alpha^2} - \frac{2\gamma}{\alpha} =$

$$= \frac{\beta^2 - 2\alpha\gamma}{\alpha^2} = \frac{0}{\alpha^2} = 0$$

iii) Αφού $z_1^2 + z_2^2 = 0 \Leftrightarrow z_1^2 = -z_2^2 \Rightarrow$

$$|z_1^2| = |-z_2^2| \Leftrightarrow |z_1|^2 = |z_2|^2 \Leftrightarrow |z_1| = |z_2| \Leftrightarrow$$

$(OM_1) = (OM_2)$ δηλ. το M_1OM_2 ισοσκελές

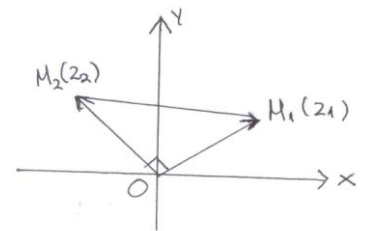
Επίσης

$$(M_1M_2)^2 = |z_1 - z_2|^2 = (z_1 - z_2)(\bar{z}_1 - \bar{z}_2) =$$

$$= z_1\bar{z}_1 - z_1\bar{z}_2 - z_2\bar{z}_1 + z_2\bar{z}_2 = |z_1|^2 + |z_2|^2 - z_1 \cdot z_1 - z_2 \cdot z_2 =$$

$$= |z_1|^2 + |z_2|^2 - \underbrace{z_1^2 - z_2^2}_0 = |z_1|^2 + |z_2|^2 = (OM_1)^2 + (OM_2)^2$$

δηλαδή το M_1OM_2 είναι και ορθογώνιο. (Πυθ. Θεώρημα).

$$\begin{aligned}
 \text{iv)} \text{ Είναι } f(z) &= |z - z_1| + |z - z_2| = |z - z_1| + |z_2 - z| \geq |z - z_1 + z_2 - z| = \\
 &= |-z_1 + z_2| = |z_2 - z_1| = \left| \frac{-\beta - i\sqrt{-\Delta}}{2\alpha} - \frac{-\beta + i\sqrt{-\Delta}}{2\alpha} \right| = \left| \frac{-2i\sqrt{-\Delta}}{2\alpha} \right| \\
 &= \left| \frac{\sqrt{\beta^2}}{\alpha} \right| = \left| \frac{\beta}{\alpha} \right| \text{ δηλαδή } f(z) \geq |z_2 - z_1| = \left| \frac{\beta}{\alpha} \right|. \text{ Το } = \text{ ισχύει όταν } z = z_2 \text{ π.χ}
 \end{aligned}$$

ΖΗΤΗΜΑ 4^ο

A.i) Επειδή η f είναι παραγωγίσιμη στο $[\alpha, \beta]$ είναι και συνεχής .

Η συνάρτηση λοιπόν $\int_{\alpha}^x f(t)dt$, αφού $\alpha \in [\alpha, \beta]$ είναι παραγωγίσιμη στο $[\alpha, \beta]$. Έτσι η g είναι παραγ. στο $[\alpha, \beta]$ ως πράξεις παραγωγίσιμων συναρτήσεων .

$$\begin{aligned}
 \text{ii)} \text{ Είναι } g'(x) &= \left[\int_0^x f(t)dt - (x - \alpha) \cdot \frac{f(x) + f(\alpha)}{2} \right]' = \\
 &= f(x) - (x - \alpha)' \cdot \frac{f(x) + f(\alpha)}{2} - (x - \alpha) \left(\frac{f'(x) + f'(\alpha)}{2} \right)' = \\
 &= f(x) - \frac{f(x) + f(\alpha)}{2} - (x - \alpha) \cdot \frac{f'(x)}{2} = \frac{f(x) - f(\alpha)}{2} - \frac{x - \alpha}{2} \cdot f'(x)
 \end{aligned}$$

$$\text{iii)} \text{ Έχουμε ότι } g'(x) = \frac{f(x) - f(\alpha)}{2} - \frac{x - \alpha}{2} \cdot f'(x) \quad (1)$$

Για την f στο $[\alpha, x]$ εφαρμόζεται το Θ.Μ.Τ. άρα $\exists \xi \in (\alpha, x)$:

$$f'(\xi) = \frac{f(x) - f(\alpha)}{x - \alpha} \text{ οπότε (1) γράφεται}$$

$$g'(x) = \frac{(x - \alpha) \cdot f'(\xi)}{2} - \frac{x - \alpha}{2} f'(x) = \frac{x - \alpha}{2} [f'(\xi) - f'(x)] \quad (2)$$

Επειδή η f είναι κοίλη θα έχει f' γνησίως φθίνουσα

$$\begin{aligned}
 \xi < x \\
 \Rightarrow f'(\xi) > f'(x) &\Rightarrow f'(\xi) - f'(x) > 0. \text{ Επίσης } x - \alpha > 0 \text{ και} \\
 \text{από (2)} &\Rightarrow g'(x) > 0 \text{ άρα η } g \text{ γνησίως αύξουσα στο } [\alpha, \beta]
 \end{aligned}$$

iv) Είναι $\alpha < \beta \xrightarrow{g \uparrow} g(\alpha) < g(\beta) \Rightarrow 0 < \int_{\alpha}^{\beta} f(t)dt - (\beta - \alpha) \cdot \frac{f(\beta) + f(\alpha)}{2}$

δηλ. $\int_{\alpha}^{\beta} f(t)dt > (\beta - \alpha) \cdot \frac{f(\alpha) + f(\beta)}{2}$

B. Έχουμε ότι $f^2(x+3) + 9 \leq 6f(4x^2 - 3x + 3)$, $x \in \mathbb{R}$ (1)

i) • Για $x=0$ η (1) γίνεται $f^2(3) + 9 \leq 6f(3) \Leftrightarrow f^2(3) - 6f(3) + 9 \leq 0 \Leftrightarrow (f(3) - 3)^2 \leq 0 \Leftrightarrow (f(3) - 3)^2 = 0 \Leftrightarrow f(3) = 3$

• Για $x=1$ η (1) γίνεται $f^2(4) + 9 \leq 6f(4) \Leftrightarrow f^2(4) - 6f(4) + 9 \leq 0 \Leftrightarrow (f(4) - 3)^2 \leq 0 \Leftrightarrow (f(4) - 3)^2 = 0 \Leftrightarrow f(4) = 3$

ii) Επειδή $3 \neq 4$ και $f(3)=f(4)$ η f δεν είναι «1-1» άρα δεν είναι αντιστρέψιμη .

iii) Η (1) γράφεται $f^2(x+3) + 9 \leq 6f(4x^2 - 3x + 3) + 9 \leq 0$ δηλ

η $g(x) = f^2(x+3) - 6f(4x^2 - 3x + 3) + 9$ έχει μέγιστη τιμή το 0.

Παρατηρώ - και σύμφωνα με το (i) - ότι αυτό συμβαίνει για $x=0$ και για $x=1$. Σύμφωνα με το θ. Fermat λοιπόν θα είναι $g'(0) = 0$, $g'(1) = 0$

Είναι :

$$g'(x) = 2f'(x+3) \cdot f(x+3) - 6f'(4x^2 - 3x + 3)(4x^2 - 3x + 3)' =$$

$$= 2f'(x+3) \cdot f(x+3) - 6f'(4x^2 - 3x + 3) \cdot (8x - 3)$$

Από τις $g'(0) = 0$ και $g'(1) = 0$ έχουμε :

• $2f'(3) \cdot f(3) - 6f'(3) \cdot (-3) = 0 \Leftrightarrow 2 \cdot f'(3) \cdot 3 + 18f'(3) = 0 \Leftrightarrow 24 \cdot f'(3) = 0 \Leftrightarrow f'(3) = 0$

• $2f'(4) \cdot f(4) - 6f'(4) \cdot 5 = 0 \Leftrightarrow 2f'(4) \cdot 3 - 30 \cdot f'(4) = 0 \Leftrightarrow -24f'(4) = 0 \Leftrightarrow f'(4) = 0$

Αφού $3 \neq 4$ και $f'(3) = f'(4)$ η f' δεν είναι «1-1» άρα δεν αντιστρέφεται .

iv) Η f είναι συνεχής στο $[3, 4] \Big|_{\theta, \mathbb{R}}$
 Η f είναι παραγ. στο $(3, 4) \Big| \Rightarrow \exists \tau. \varepsilon. \xi \in (3, 4) \subset \mathbb{R}$
 $f'(3) = f'(4)$

ώστε $f''(\xi) = 0$ δηλ η εξίσωση $f''(x) = 0$ έχει μια τουλάχιστον ρίζα στο \mathbb{R} .